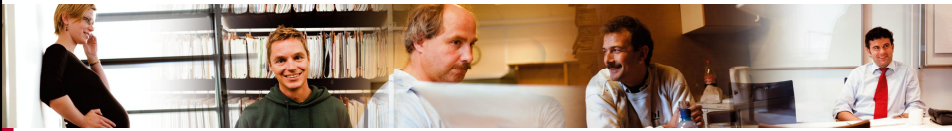

Hvordan har arbejdsmiljøet i Danmark det?

Elsa Bach, projektkoordinationschef, PhD
Hermann Burr, seniorforsker, PhD
Thomas Fløkke, akademisk medarbejder

AM2008

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Agenda

Hvordan har arbejdsmiljøet det i dag?

- Baggrund – overvågning
- Resultater
- Fokus i den nære fremtid

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

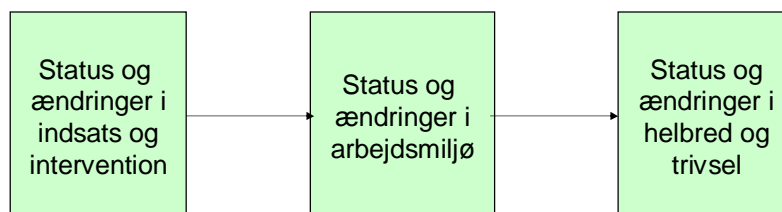
SOMETHING OLD, SOMETHING NEW, SOMETHING BORROWED, SOMETHING BLUE

- Brides have been honoring the tradition of wearing an old, a new, a borrowed and a blue item during their wedding for centuries.

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Arbejdsmiljøovervågning og -prioritering

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Handlingsplaner

- 11 udvalgte diagnoser
- Handlingsplan 2005, I (1995-2005)
 - 7 visioner (temaer)
- 10 farlige job
- 10 andre farlige job
- Handlingsplan 2005, II (2000-2005)
 - 4 (3) visioner (temaer)
- Handlingsplan 2010

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Handlingsplan 2010

Arbejdsulykker

Mål: 20% reduktion af de alvorlige ulykker

Psykisk arbejdsmiljø

Mål: 10% reduktion i sygefraværet knyttet til det psykiske arbejdsmiljø

Støj

Mål: 15% reduktion i antallet af beskæftigede i støjbelastede brancher udsat for høreskadende støj

Mål: 10% reduktion i antal beskæftigede udsat for generende støj

Muskel- og skeletbesvær

Mål: 10 pct. reduktion i det samlede sygefravær på grund af muskel- og skeletbelastninger i arbejdet.

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Betyder arbejdsmiljøet noget for helbredet?

JA! - meget store forskelle i helbred i jobgrupper

Direkte: Arbejdsmiljø og -vilkår
Indirekte: Livsstil (livsbetingelser)
sociale forhold

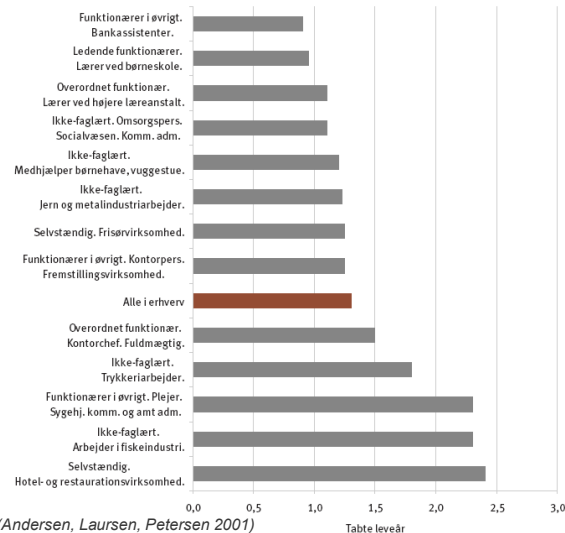
Vigtig viden i relation til forebyggelse og behandling

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Dødelighed

Tabte leveår i alderen 22,5-67,5, fordelt på jobgruppe. Udvalgte jobgrupper for kvinder.

(Andersen, Laursen, Petersen 2001)

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Forskellige metoder til at måle arbejdsbetinget sygelighed

Individ-niveau

- Anerkendte tilfælde (ASK)
- Anmeldte formodet arbejdsbetingede lidelser (AT)
- Anmeldte arbejdsulykker (AT)

Gruppeniveau

- Oversygelighed i grupper, epidemiologi
 - Registre
 - Måltrettede undersøgelser (især spørgeskemaundersøgelser)

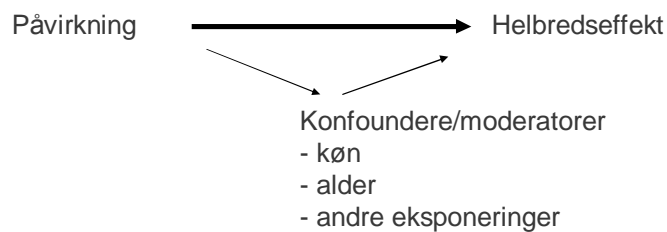

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Metode

Epidemiologi:

Læren om sygdommes udbredelse i befolkningsgrupper

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Hvorfor registerundersøgelser med administrative registre?

- Mange personer —→ stor styrke (power)
- Dækker alle områder
- Ulemper
 - Uspecifikke
 - Underestimerer sammenhænge
 - Fejlregistrering
 - Relative mål

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

EHR – Erhvervs- og HospitalsbehandlingsRegistret

Kohorte

- Incidenser (1. gangs kontakter)
- Siden 1980

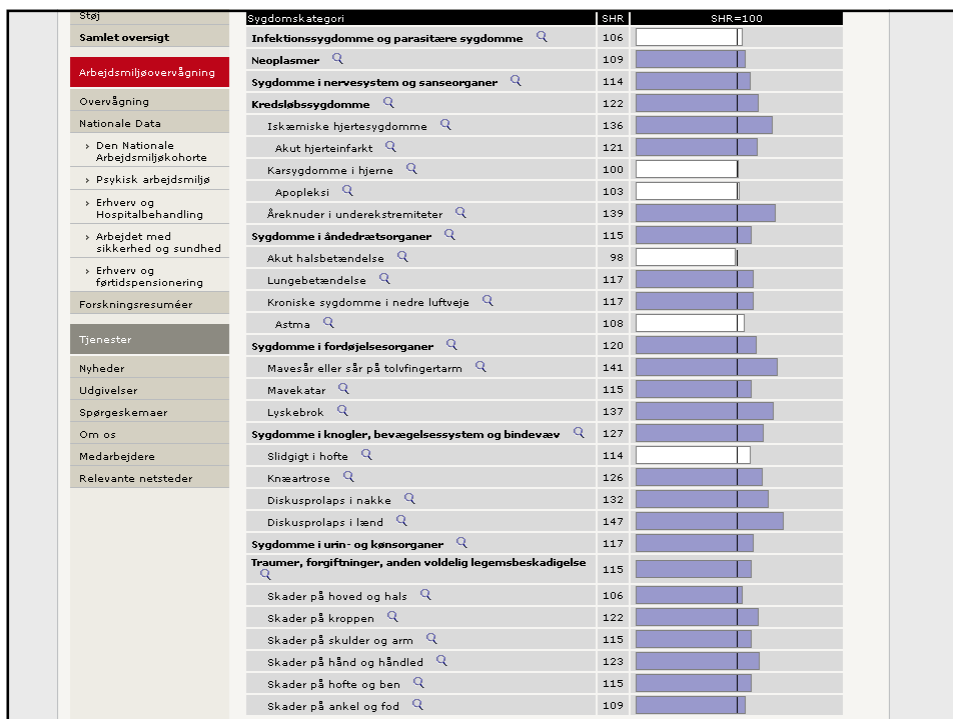
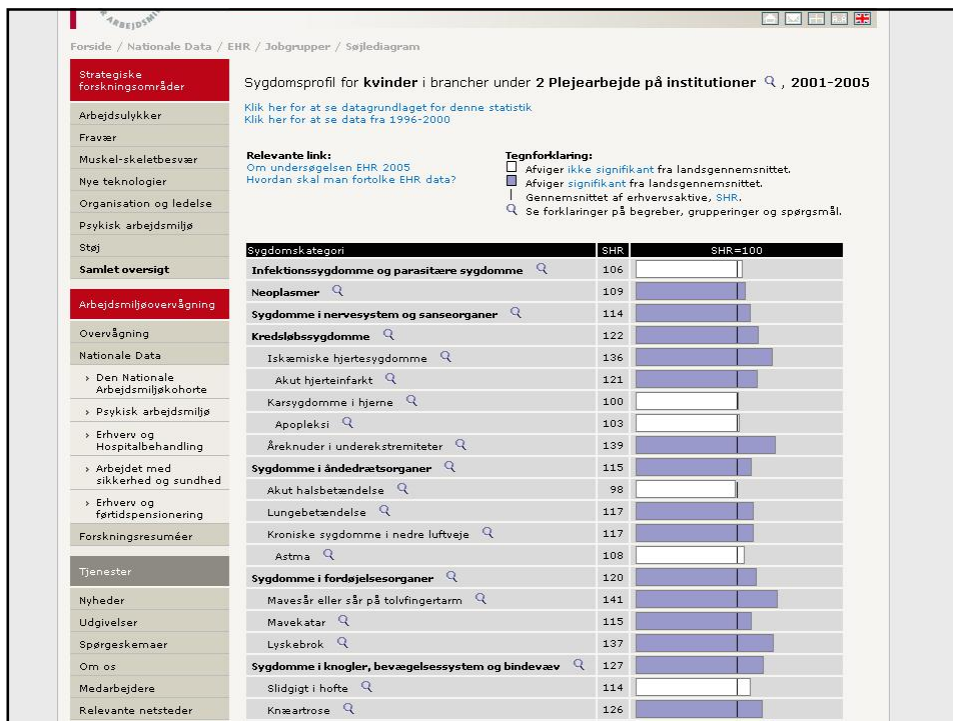
Registerkobling

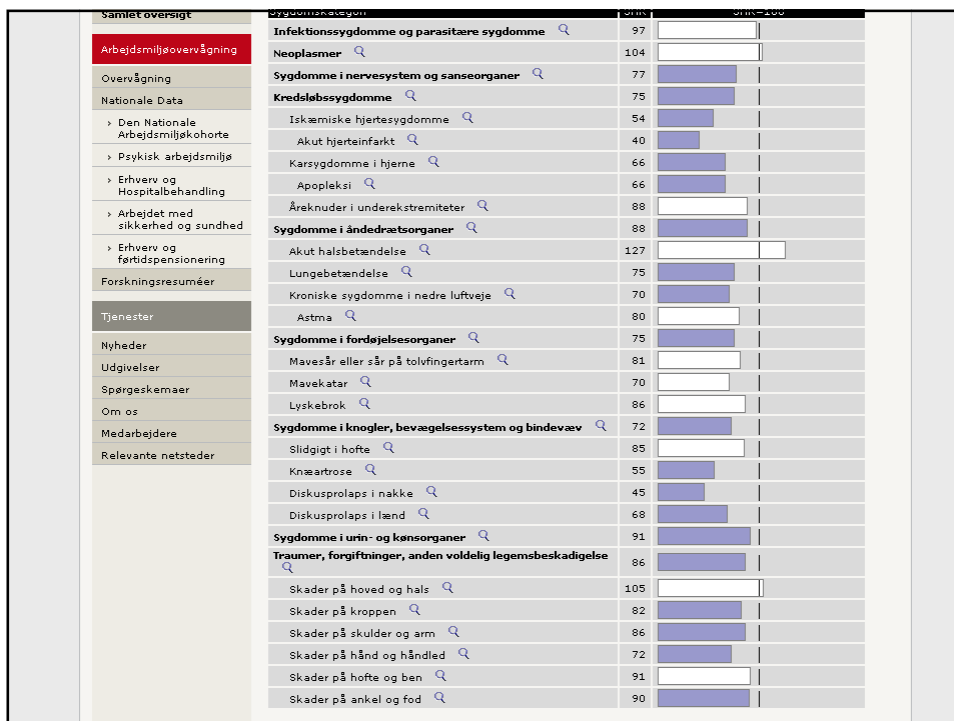
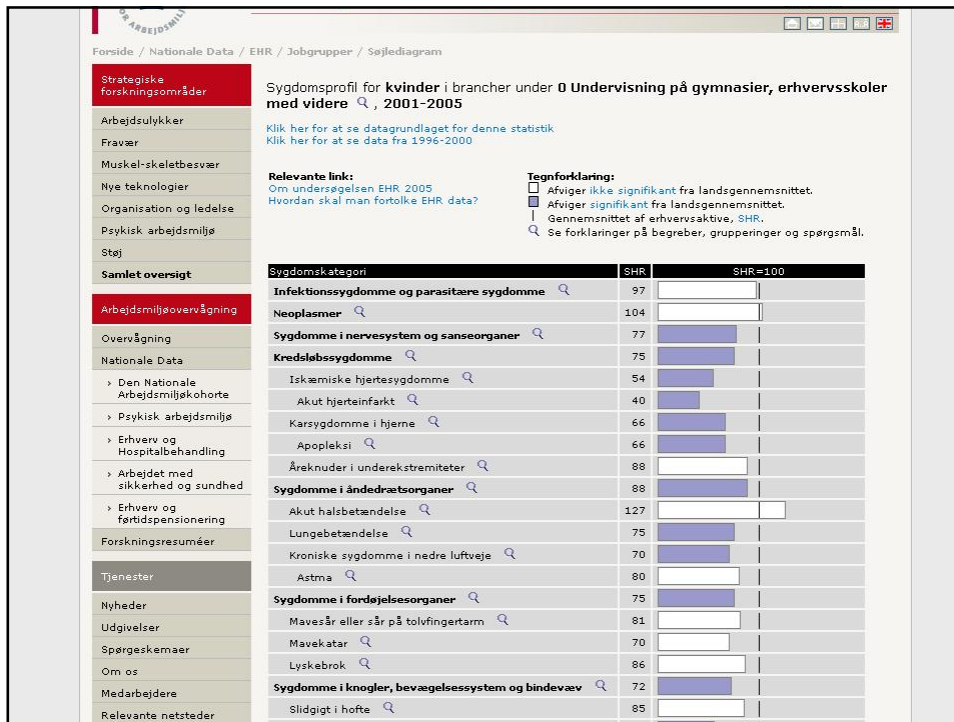
- Job: Arbejdsklassifikationsmodulet
- Diagnoser: Landspatientregistret
- Køn og alder: CPR-registret
- Diverse hjælperegistre

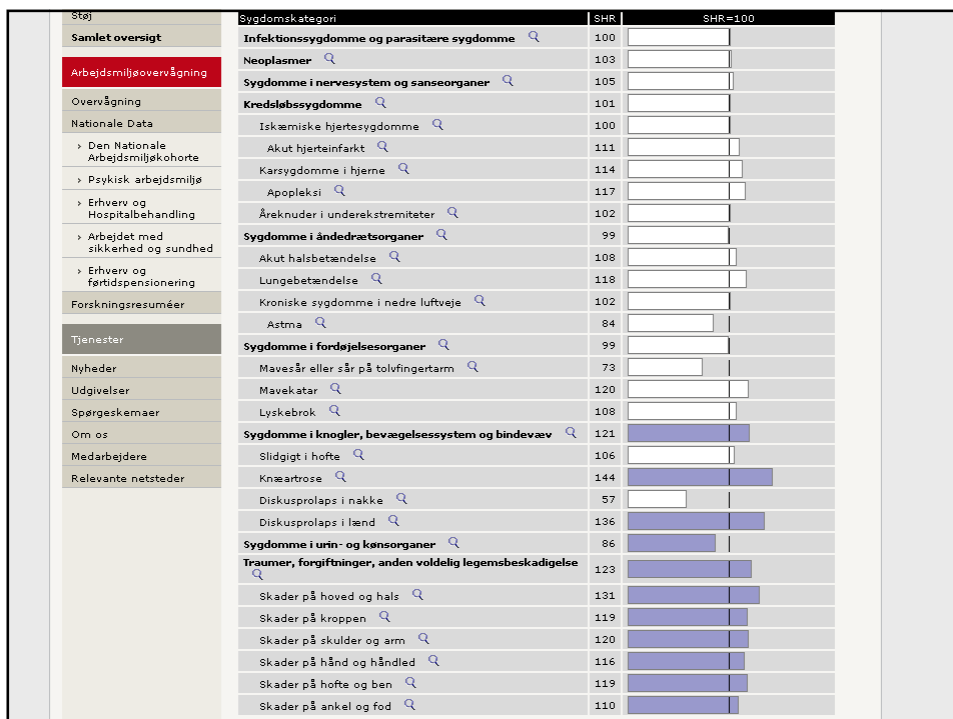
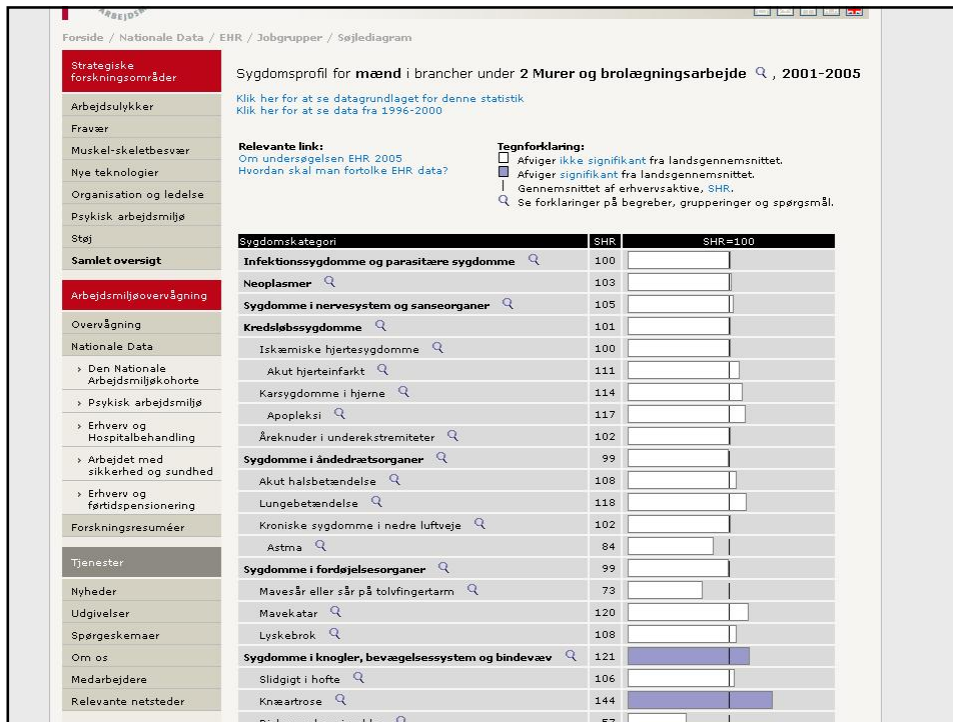
Eksempler: Tidsudvikling
Tværsnitssammenligninger (men stadig kohorte us.)

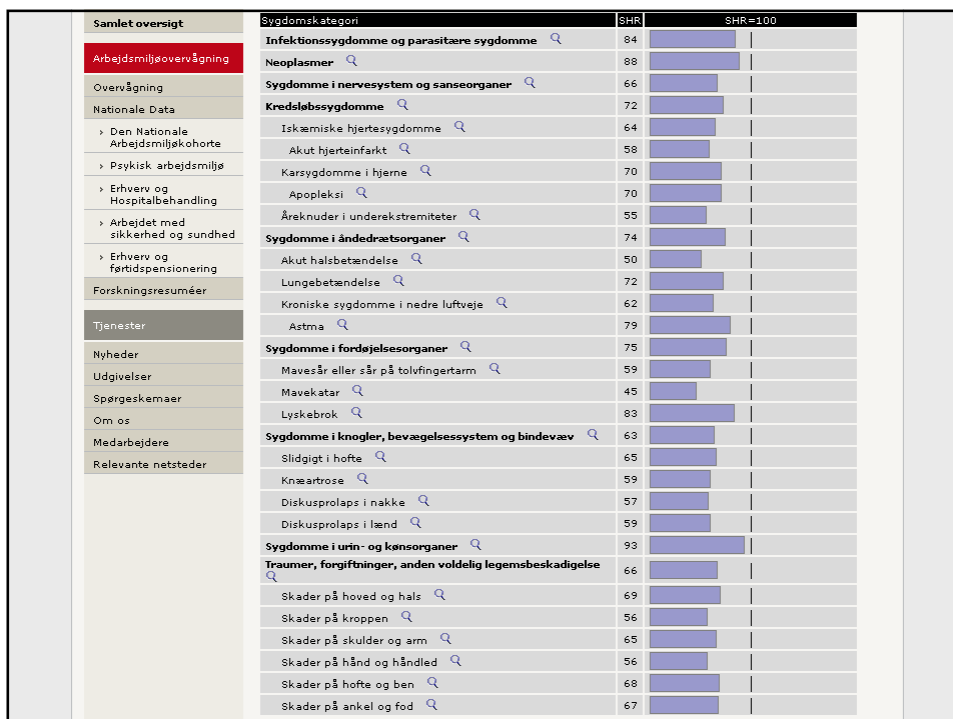
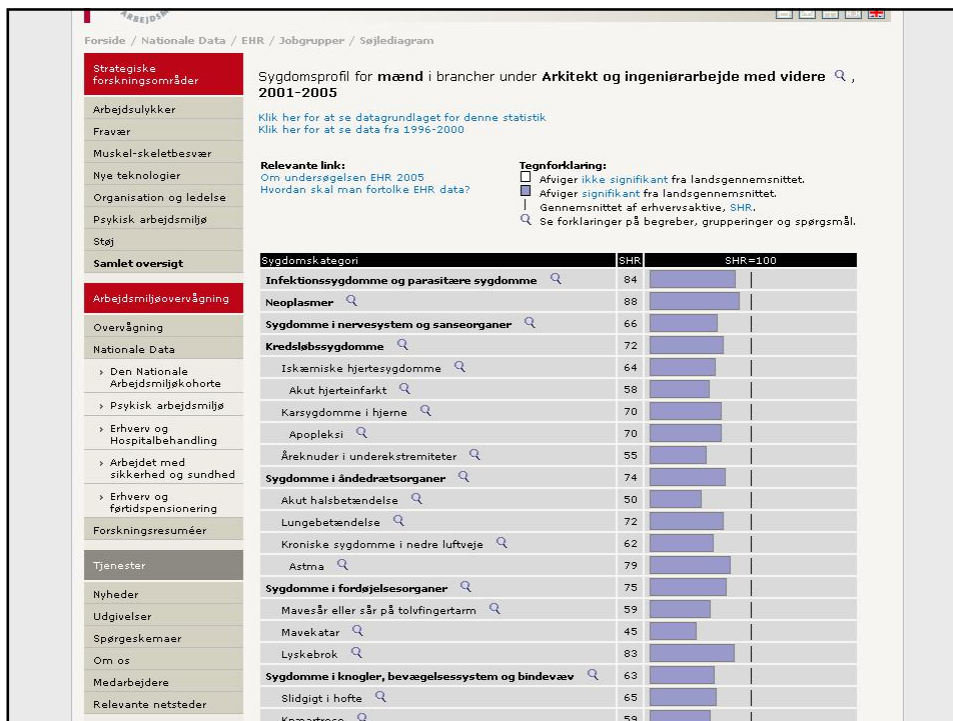

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

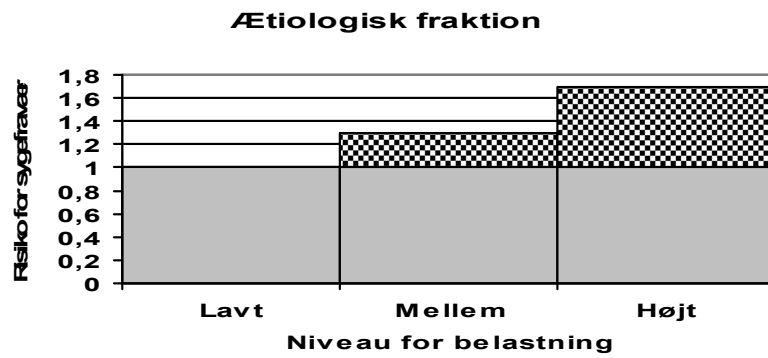

Ætiologisk fraktion

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Arbejdsmiljøets andel i hospitalsindlæggelser

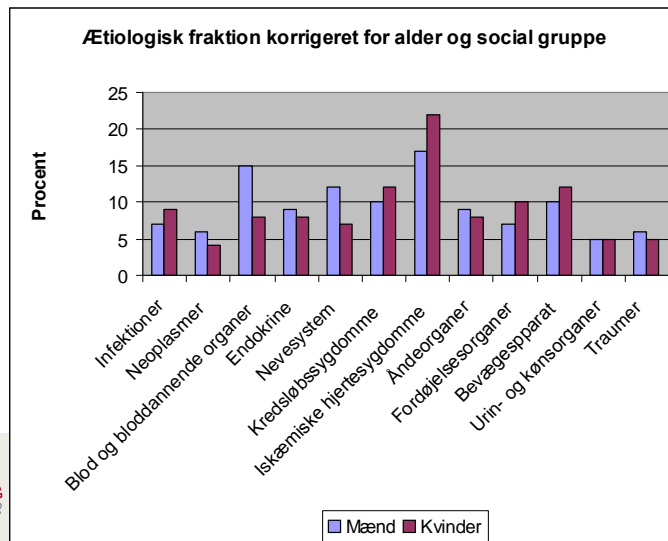
- Kvinder 11% (7%)
- Mænd 15% (8%)

(Tuchsen, Mikkelsen, Hannerz, Poulsen, Bach 2004)

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Arbejds miljøets andel i hopsitalsindlæggelser

(Tuchsen, Mikkelsen, Hannerz, Poulsen, Bach 2004)

DREAM

- Den Registerbaserede Estimering af Afgangen fra arbejdsmarkedet
- Alle overførselsindkomster
 - Sygefravær over 2 (nu: 3) uger
 - Afgang fra arbejdsmarkedet (efterløn og førtidspension)

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Førtidspension, 2002-2006 Branche, Alle = 100 (relativ risiko)

Branche

Mænd Kvinder

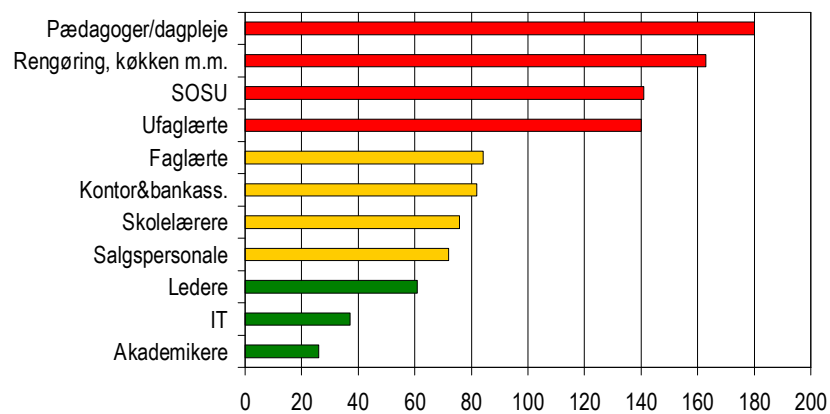
Kommer snart på 'Nationale data'

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Langtidssygefravær i forskellige jobs

- har vi 100 langtidssyge generelt...:

Lund, Labriola & Villadsen. Work 2007;28:225-230

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Hvorfor spørgeskemaundersøgelser?

- Vi vælger spørgsmålene
- Detaljerede oplysninger med mange eksponeringsmål
- Kan belyse symptomer og tidlige helbredseffekter
- Kan belyse indsats

- Ulemper
 - Dyre at gennemføre
 - Relativt få antal, især af sjældne fænomener
 - Relative mål – især ved subjektive spørgsmål
 - Dalende svarprocent

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Væsentlige kilder Gentagne spørgeskemaundersøgelser

NFA:

Den Nationale ArbejdsmiljøKohorte (NAK)

Det psykosociale arbejdsmiljø (3-dækkeren)

Virksomhedsovervågningen, A- og B-side indsats

Aktiviteterne blandt arbejdsmiljøprofessionelle

Den Nationale Tværsnitsundersøgelse (NAT) - igangværende

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Den Nationale ArbejdsmiljøKohorte (NAK)

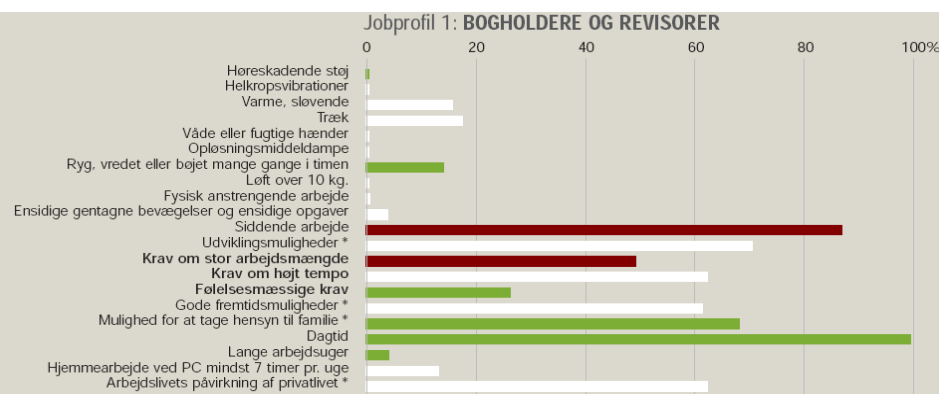
- Spørgeskemaundersøgelse til 25.000 personer
- Arbejdsmiljø og helbred
- Kohorteundersøgelse (startede 1990)

- Her: Eksempler på tværsnitssammenligninger (tidsudvikling)

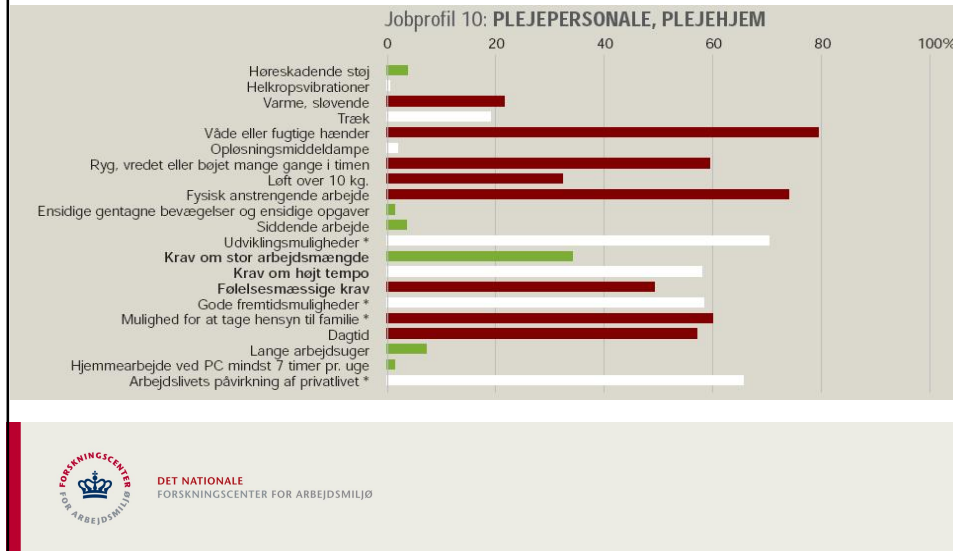
DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Bogholdere og revisorer

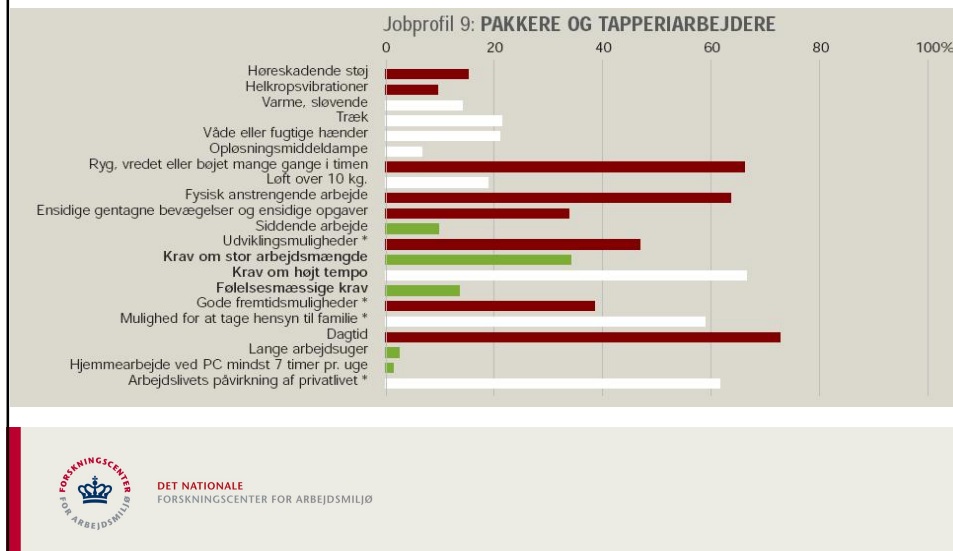

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Plejepersonale på plejehjem

Pakkere og tapperiarbejdere

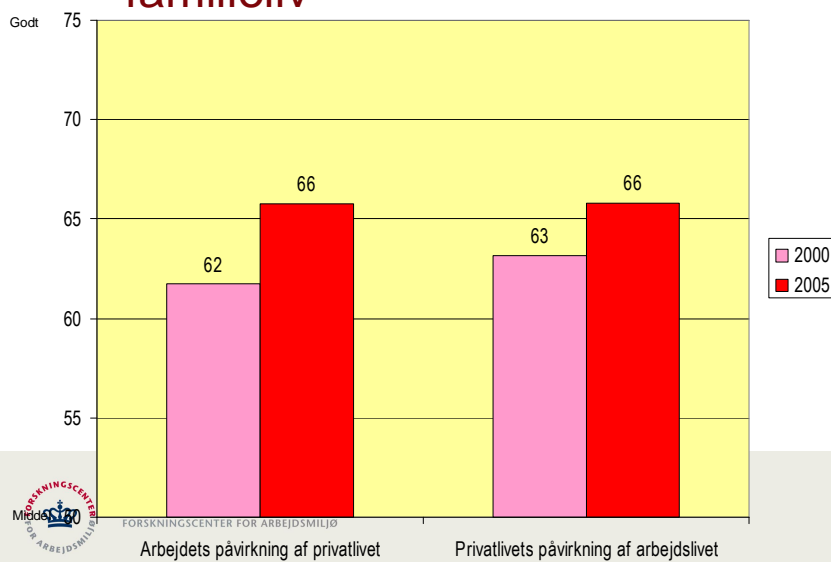
Udviklingen 2000-2005

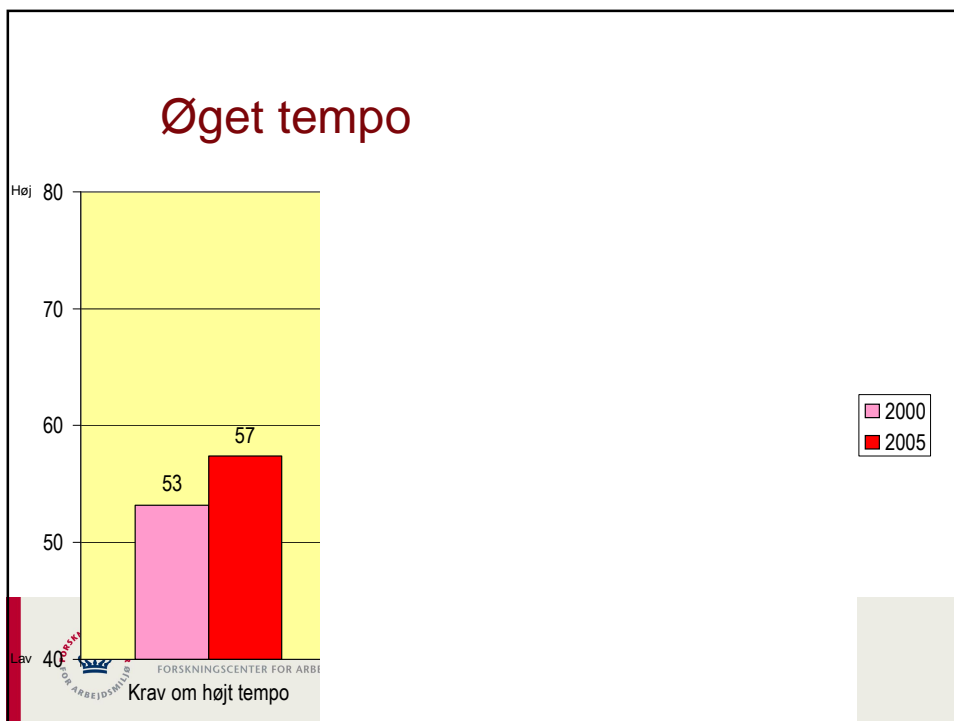
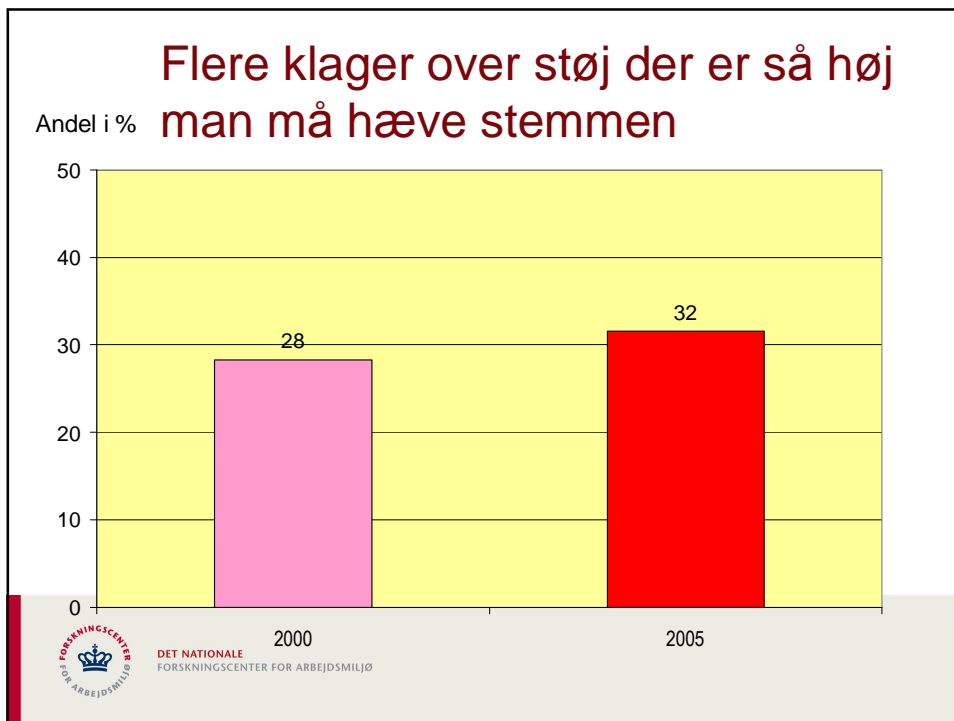
- Samspil mellem arbejde og familieliv
- Klager over støj
- Tempo
- Social støtte fra nærmeste leder
- Fremtidsmuligheder i arbejdet

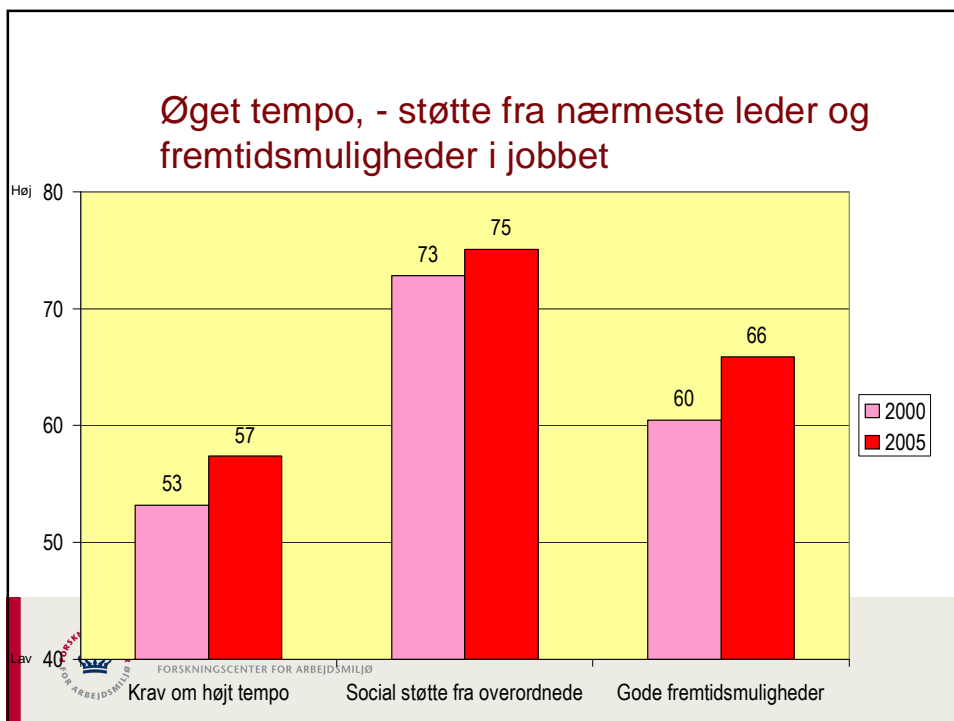
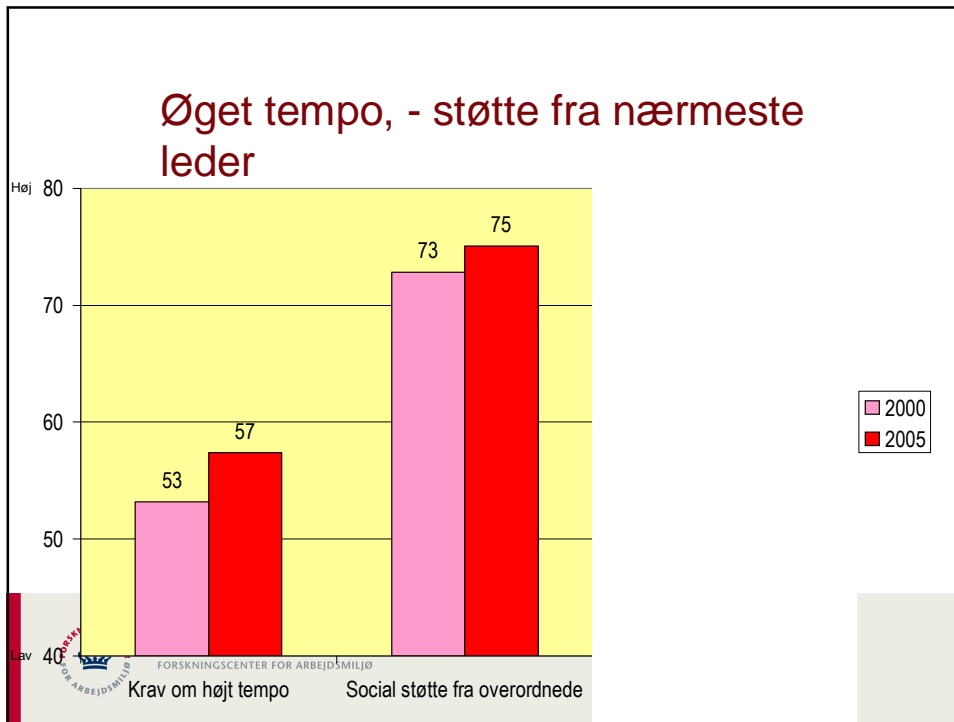

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Bedre samspil mellem arbejde og familieliv

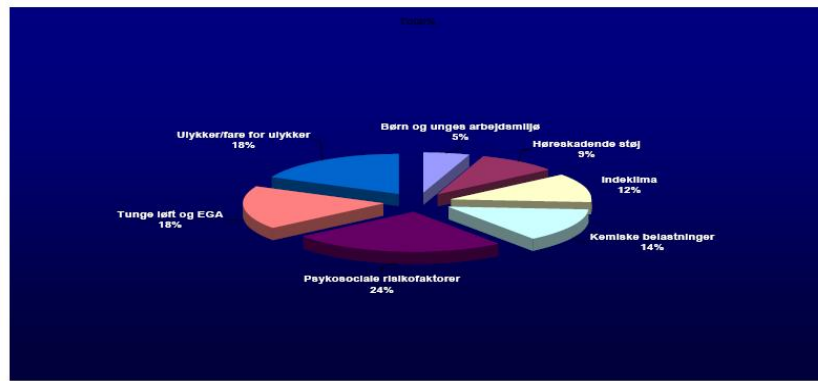

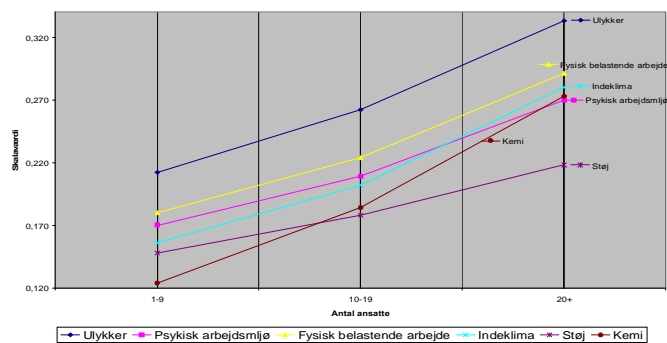
Arbejds miljøprofessionelles aktiviteter

- Arbejds miljørådgivere inkl. konsulentfirmaer
- Forskningsinstitutioner inkl. arbejds medicinske klinikker mv.
- Interesseorganisationer inklusiv branchearbejds miljøråd (BAR)

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDS MILJØ

Overvågning af virksomhedernes forebyggende arbejdsmiljøarbejde

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDS MILJØ

Kobling af spørgeskemaundersøgelser og administrative registre

- Detaljerede (selvrapporterede) eksponeringsoplysninger (spsk)
- Job Eksponerings Matriser (JEM) (spsk.)
- Hyppige opfølgninger mht effektmål (registre)

Ulemper

- Kræver kobling af personidentificerbare data (sikkerhedsforanstaltninger)

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Fysisk arbejdsmiljø, (upubliceret) Kontrolleret for psykisk arbejdsmiljø

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Kobling af to administrative registre

Formodede konsekvenser af arbejdsulykke (upublicerede data)

- Oplysninger om arbejdsulykker i 2005 fra AT
- Kun de arbejdsulykker, der var blevet registeret i løbet af ét år siden ulykkesdatoen, blev inkluderet.
- I alt blev der identificeret 39.285 arbejdsulykker i 2005
- Oplysninger om sygedagpengesager stammer fra DREAM
- I DREAM findes der ikke nogen oplysning om årsager til sygefravær.
- I analysen betragtes et sygefraværs som en konsekvens af en arbejdsulykke, hvis fraværet påbegyndte i den samme uge eller ugen efter en arbejdsulykke

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Konklusion, ulykker

- Publiceres senest i næst overvågningsrapport, som Arbejdstilsynet er ansvarlig for

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Forandringer nu og i fremtiden

- Globalisering med hård konkurrence
- Større krav til viden og uddannelse
- Hastig teknologisk udvikling
 - kommunikation og information
 - bioteknologi
 - nanoteknologi
- Flere job i service- og plejesektoren
- Flere ældre i og uden for arbejdsstyrken
- Flere danskere med anden etnisk baggrund i arbejdsstyrken

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER FOR ARBEJDSMILJØ